

בית נאמן

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בשעה 22:00

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

מוצאי שבת שמיני, כ"ה בניסן תשפ"ג

נושאי השיעור:

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בליקו בית נאמן:
079-9270505

א. השיר "אעופה אשכונה" של רבי יצחק אבוחצירא זצ"ל הי"ד (אות א). ב. ההבדל בין אע"ג לאע"פ (אות ב). ג. ג' חודשי הבחנה (אות ג). ד. "הפלפלין חייבין בערלה" באיזה פלפלין דברו (אות ד). ה. דברי אמונה וביטחון בצל יום השואה והגבורה (ה-ו). ו. מימי הזעם ועד הקמת המדינה (ו-יא ואות כה). ז. מהלכות ספירת העומר ומנהגי ימים אלו (יב-כד). ח. שבת היא האושר האמיתי (אות כו).

מרגישים את האהבה של המשורר לבורא עולם

א. זה השיר הנפלא "אעופה אשכונה" ששר לנו ר' כפיר פרוטוש, הוא של רבי יצחק אבוחצירא הי"ד יקום דמו. הוא היה בנו של אביר יעקב - רבי יעקב אבוחצירא. ואומרים שבגיל שתים עשרה לא היה על יד אביו יום יומים, וכשבא אמר לו: איפה הייתי? אמר לו: הייתי כותב שיר. אמר לו: תראה לי אותו. הראה לו את השיר הזה, והוא כל כך התלהב ממנו, וברך אותו. אמר לו: זה שיר נחמד ויקר מאד. מרגישים את האהבה של המשורר לבורא עולם. אבל [רבי יצחק] נפל ביד רשעים ארורים. מה נעשה?! גם רבי דוד אבוחצירא (אחיו של רבי ישראל) גם כן נהרג בידי גוים בשנת תר"ף. וכן עוד כמה חכמים וצדיקים להחיש את הגאולה. ועדיין בעוה"ר הגאולה מתעכבת ומתמהמהת.

"אף על פי קאי, אף על גב לא קאי, תיובתא דרב אוזא, תיובתא"

ב. אני רוצה לומר משהו על כמה הסכמות שאני נותן לספרים, לפעמים מביאים לי ביום אחד ארבעה ספרים שונים לכתוב עליהם הסכמה, ואני רוצה "לשחרר" את השלחן. ספר על ספר על ספר, מה זה?! אז אני כותב מה שאני רואה באותו רגע. והנה יש ספר נפלא, יצא ישר מגן עדן... שמו "נהר יוצא מעדן". ויש בו כביכול הסכמה שלי, אני מחפש איפה הדברים האלה שהערתי עליהם בהסכמה, כתוב שם שזה בעמוד מסוים, ולא מצאתי אותם. כתבתי: "תודה רבה על הספר נהר יוצא מעדן, שאלות ותשובות יקרות וחשובות (עם הערות קולעות מהגאון רבי חיים רבי). עברתי כמעט על כל הספר, ויישר חילו לאורייתא. בעמ' קפ"ט, וזכרתי חידה בספר אמרי בינה... מה החידה? ספר אמרי בינה של רבי יוסף חיים כולו מלא חידות. אומר שם (נדפס בספר "פרי עץ הגן" חלק עושה פלא פ"ו אות כ"ד): "אף על פי קאי, אף על גב לא קאי, תיובתא דרב אוזא, תיובתא". בגמרא לפעמים כתוב "אף על פי", ולפעמים כתוב "אף על גב". אז "אף על פי" - ניחא, האף על הפה בסדר. אבל "אף על הגב" - איך יהיה אף על הגב?! "תיובתא דרב אוזא" - הרי האווז יכול לשים את האף שלו על הגב...

(כשהוא רוצה לנקר את הגב שלו, אז הוא מעביר את המקור שלו לשם). "תיובתא דרב אוזא - תיובתא"... כנראה המחבר כתב איזה חילוק בין אע"ג ואע"פ¹. אבל מה כתב המחבר? חזרתי על הספר שלוש פעמים ולא מצאתי כלום. כנראה זה היה בדפוס אחד בעמוד אחר, ואחר כך התחלפו העמודים. מכאן ולהבא אל תסמכו עלי, אין ערך להסכמות שאני כותב אותם בלי לחפש בספר. אילו זה היה כתוב בספר אחר, המחבר צריך להעיר למטה - "תמצאנו בספר הזה עמוד פלוני". הוא לא העיר, אני ציינתי לעמוד קפ"ט, ובכל הספר כולו - בדקתי אותו מתחלה ועד סוף - זה לא נמצא. שמו של המחבר, תלמיד חכם גדול, רבי נתן בן חמו. הוא לא צריך הסכמה שלי. כל שאלה שהוא כותב, הוא שולח אותה לרבי יצחק יוסף שהוא ראשון לציון, וגמרנו. די להטריד בן אדם סתם. "הנה

1. והחילוק הפשוט הוא, "אף על פי" לשון משנה, ו"אף על גב" לשון הגמרא. אף פעם לא תמצא "אע"ג ש...", או "אע"פ ד...". כי "ד" זה בארמית, אלא אומרים "אע"פ ש..." - "אע"פ שאמר". לא אומרים "אע"פ דאמרו", מי שכותב ככה טועה.

ספר", "הנה ספר". [שוב שלח אלי הרב המחבר נר"ו שהדברים נמצאים בספרו בח"א עמוד קפ"ט. והיה צריך לציין שזהו מכתב ברכה שקיבלתי על ח"א. ומתוך מתוך ארבע מאה זוזי שוייא].

בכל מקרה צריכים ג' חדשי הבחנה

ג. לפעמים אומרים: "נכון שדעתך אחרת, אבל אני כותב את דעתי". אז מי הכריח אותך לפנות אלי?! או שכותבים לי משהו אחר: "אני לא אפנה למרא דאתרא שלנו, כי אני והוא אותה מדרגה, אבל אתה מדרגה גבוהה"... זה סתם דברים בטלים. אתה לא מרא דאתרא, והוא כן מרא דאתרא. אבל אני ואתה? אתה מרא דאתרא בעניינים מסויימים, ואני לא מרא דאתרא בכלל! ואני לא רוצה להיות מרא דאתרא, "מי ביקש זאת מידכם" (ישעיהו א' י"ב). לא רוצה לכתוב יותר הסכמות. ולא להתייחס יותר להסכמות. היה חכם אחד שכתב לגבי הדין שמי שגירש את אשתו מן הדין צריכה לחכות תשעים יום (שו"ע אה"ע סי' י"ג ס"א. ועיי' בימות דף מ"א ע"א), והם "חדשי הבחנה" לדעת אחר כך (אם היא תלד), אם זה בן שבעה חדשים לשני, או בן תשעה חדשים לראשון. והוא אמר שאם עשינו לה בדיקת הריון, וראינו שהיא לא בהריון, אין בעיה. ואמרת לי שזה לא נכון, כי הגמרא אומרת (שם דף מ"ב ע"ב) אפילו אם הבעל נמצא בבית סוהר, אפילו הלך לסוף העולם, אפילו הכי צריך לחכות. "הלכה כרבי מאיר בגזרותיו" (כתובות דף י"ז ע"א). התחיל להתפלפל ולהתפלפל, אמר שמישהו כתב ככה לפני דור אחד, והורגאצ'ובר מתחילה לא רצה לתת לו הסכמה, ובסוף נתן לו. אבל מי אמר שנתן לו הסכמה על השאלה הזאת? אולי המחבר השמיט את השאלה ואת התשובה שלו ונתן לו סתם הסכמה על הספר?! ואמר שזה עובדיה גם כן דעתו אחרת. [ויש מתעקשים:] לא, אני סובר כך וכך, וכל העולם חייבים להסכים לדעתך. לא חייבים להסכים לדעתך...

"הפלפלין חייבין בערלה" באיזה פלפלין דברו

ד. יש אנשים שכותבים תשובה, והם לא בטוחים בה. אז הם שולחים אותה לרבנים אחרים, ואם הרב השני לא העיר על דבריו, סימן שהוא מסכים. אבל הוא לא מסכים ולא מסכים. דעתו של אבא ע"ה היתה שבפלפל הירוק שלנו יש ערלה (עיי' בשו"ת איש מצליח ח"ב חיו"ד סי' מ"ג-מ"ז). כי כתוב בגמרא (בברכות שנה שאלו, כתבו מפורש שהפלפל שלנו נחשב ירק. אבל אנשים מתפלפלים ומתפלפלים. תעזבו את הפלפול, תחפשו את האמת. אדם שאינו מחפש את האמת, הוא לא שווה כלום. יתנו תשובות ויכתוב ויכוחים, "וזאת תשובתי אליו", "וזאת תשובתי אליו".

2. אבל [התברר] שהגמרא דברה על פלפל שחור, לא על פלפל ירוק. כי הפלפל הירוק הגיע מאמריקה לפני ארבע מאות שנה, אז הגמרא לא דברה עליו. אבל מי יכול להוכיח את זה? יש תשובה בישיב משה (ח"ב סי' רי"ד) של רבי משה שטרנו, שאמר הפלפל שמוזכר בשו"ע סי' ר"ב, זה פלפל שחור. ע"כ. והם סתם פלפלים שבש"ס. ויש עוד שני רבנים לפני מאתיים שנה שאמרו ככה, רבי אברהם כלפון (ס' לקט הקציר סי' י"ט אות מ"ד) ורבי משה כהן הבן של רבי שאול, כתבו מפורש שהפלפל שלנו נחשב ירק. אבל אנשים מתפלפלים ומתפלפלים. תעזבו את הפלפול, תחפשו את האמת. אדם שאינו מחפש את האמת, הוא לא שווה כלום. יתנו תשובות ויכתוב ויכוחים, "וזאת תשובתי אליו", "וזאת תשובתי אליו".

שולמית ברכה טובה תחיל בת הרבנית אסתר לויזה ע"ה.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:37	19:51	20:31
18:54	19:53	20:28
18:44	19:53	20:28
18:53	19:51	20:27

עיצוב גרפי: 050-2738858

השוואה והקמת המדינה מן התורה מנין? פלא פלאים!

ז. שואלים למה באה השואה? פעם אמר רבי נסים יגן זכרונו לברכה: יום לפני שהתחילה השואה, היה משהו שזכר את רבון העולמים? אף אחד לא היה זוכר. אפילו החסידים והחרדים לא זכרו כמו שצריך. למה לא זכרו? אחד אומר: אני סומך על האדמו"ר שלי, והשני אומר: אני סומך על בעל מופתים שלי. אדוני! כל אלה עבדי עבדים של בורא עולם! אתם צריכים להכיר את הבורא האמתי שהוא שולח לכם שלוחים. תחזרו בתשובה, תחזרו בתשובה, תחזרו בתשובה. אתם לא חוזרים. כל אדם שרוצה לחזור בתשובה - הדלת פתוחה לפניו. ולא צריך לחזור בתשובה בבת אחת. מספיק כל יום קצת, כל יום אתה מתקרב קצת לרבון העולמים. אתה לומד בתורה, ורואה דברים נפלאים שאין כמותם. תלמד ותלמד ותלמד. ולא זו בלבד, אלא שבתנ"ך רמוזה השואה ורמוזה גם המדינה שאחריה. זה פלא פלאים. כשגלית את זה, התפלאתי איך זה יכול להיות שאף אחד לא גילה את זה לפני. בדניאל פרק י"ב כתוב: "והיתה עת צרה אשר לא נהיתה מהיות גוי עד העת ההיא, ובעת ההיא ימלט עמך, כל הנמצא כתוב בספר". זה כתוב בדניאל פרק י"ב פסוק א', ובסוף הקטע (פסוק י"ב) כתוב: "אשרי המחכה ויגיע לימים אלף שלוש מאות שלשים וחמשה". אף אחד לא מבין את זה. אבן עזרא אמר, יש אומרים שזה שנים, אבל הפסוק אמר לימים. ימים זה לא שנים, ומי יחכה 1300 שנה! לא יכול להיות. ואני בדקתי ומצאתי שמיום ר"ה תש"ה (זו השנה שהשואה נגמרה בה) ⁴ עד יום חמשה באייר תש"ח - ספרתי אותם יום יום - יש 1335 ימים! אילו זכינו והיו כולם עולים לארץ, וגם החרדים עולים, והיו גם צדיקים עולים, היה לנו רוב (שומרי תורה) בארץ ישראל. ולא היו כל הדברים שאנחנו רואים היום, שכל אחד ואחד פותח את הפה נגד התורה, ונגד החג ונגד פסח. אוכלים חמץ בריש גלי, כל הדברים האלה לא היו. אתם רוצים "דמוקרטיה" - ללכת אחרי הרוב? הרוב אוהב תורה, הרוב מאמין. ובאמת הרוב מאמין גם עכשיו, אבל בפומבי צריכים להראות את עצמם שהם אחרת.⁵

על האמונה מגיע לו ברכה

ח. פעם שני אנשים עברו בדרך, אחד עם כיפה ואחד בלי כיפה, ובקשו ברכה משני הרבנים הראשיים אז - הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל (זה הרב הספרדי) והרב אייזיק יצחק הלוי הרצוג. אז הרב הרצוג נתן ברכה לאותו שיש לו כיפה, ולמי שאין לו כיפה הוא לא נתן ברכה. והרב עוזיאל נתן ברכה לשניהם. אחר כך אמר לו: זה אין לו כיפה, הוא לא מאמין, למה נתת לו ברכה? אמר לו הרב עוזיאל לרב הרצוג: אם הוא לא מאמין, למה בא אליו ואלי? חסרים אנשים בעלי מעמדות? אנחנו רבנים ראשיים? הוא יכול ללכת גם אצל התקשורת והתשקורת לבקש מהם ברכה... למה הוא בא אלינו? כי הוא מאמין שהברכה של רבנים יש לה ערך. אם הוא מאמין - מגיעה לו ברכה. על האמונה בלבד מגיעה ברכה. ככה אמר רבי נחמן מברסלב שיגיע זמן בעקבתא דמשיחא שיזכרו כולם שאין לנו כלום בעולם חוץ מהקב"ה. "אין לנו שיוור רק התורה הזאת" (תורת כהנים בחוקותי כ"ו מ"ד). ולכן עצם הדבר שבא לרב ראשי לישראל שיתן לו ברכה, זה מראה שיש לו אמונה יוקדת בלבו, ומגיעה לו ברכה. ככה צריך להיות.

"הבוטח בה' חסד יסובבנו"

ט. לכן כל פעם שאנחנו רואים דברים כאלה, אנחנו לא נשאל שאלות מדוע ומדוע ומדוע. מי שמאמין יקבל כל טוב שבעולם. מי שהוא מפוקפק, ומי שעושה מהאדמו"ר שלו אלוה רח"ל, זה לא טוב. צריך לדעת שהאדמו"ר הוא גם בן אדם. מי שיועד שהאדמו"ר מוגבל - אז ה' נותן לו הכל. ומי שבוטח באדמו"ר במקום לבטוח בה' - רחמנא ליצלן. לא לעשות כדבר הזה. לכן עשה הקב"ה מיום ר"ה תש"ה עד חמשה באייר תש"ח 1335 ימים בדיוק. יום יום, לא עם הכולל, ולא עם התיבות, ולא עם האותיות, ולא עם הנרות של בית הכנסת... עולה בדיוק 1335. זאת אומרת שהכל נכתב מהשמים. אם תאמרו אם כן מדוע לא נעשה חגיגה

4. באמצע תש"ה נגמרה השואה. ביום כ' באייר היה חגיגה של אומות העולם שנלחמו בגרמניה והפילו אותה. בתהלים (ו' י"א) כתוב: "יבשו ויבהלו מאד כל אויבי, ישובו יבשו רגע". "יבשו ויבהלו מאד" ר"ת יום. כל ר"ת כ'. "אויבי ישובו יבשו רגע" ר"ת אייר. "יום כ' אייר" ביום כ' אייר תש"ה הגרמנים נפלו בידי בעלות הברית. וכבר בראש השנה בשנת תש"ה נגזר דינם של הגרמנים לעזוב אותנו.
5. היה שר חקלאות מגאבס - אהרן זאן נ"ע. הוא היה גר במושב גילת של הרב פרץ מימון, והיה בגילוי ראש. בגאבס בחוף לארץ היה שוחט! אבל כשהוא בא לכאן אמרו לו: תשמע, אתה רוצה להתקדם? תוריד את הכיפה! והוא הוריד את הכיפה! אבל לבו היה חם לתורה. פעם הרב צבאן דיבר אתו שיתן תרומה ליישיבה בתוך המשרד שלו, והביא חמשים אלף שקל, וזה סכום גדול מאד אז. אמר לו: צריכים בני תורה לחיות בצורה מכובדת. ובקש ברכה. הספרדים לא פגעו בהם ההשכלה. למה לא פגעו בהם? כי הם מאמינים.

שלו ביחד עם עוד תשובות לראשון לציון רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל כדי שיכתוב לו הסכמה על הספר, והרב עוזיאל כתב לו הסכמה ולא העיר כלום על זה. ואבא חשב (ס' מ"ה אות י"ג) שזו ראייה שכך דעתו. והרב עובדיה העיר (בש"ת יב"א ח"י חיד"ד סוסי" ל"ד) שאין מזה ראייה, כי כתב לו הסכמה על הספר לעודד תלמיד חכם ותו לא.

אי אפשר להיות חילוני אחרי שרואים שואה כזאת!

ה. השבוע יש יום הזכרון לשואה ולגבורה. כל שנה ביום הזה, באים בכנסת כל מיני חברי כנסת ושואלים: "איפה היה אלקים בשואה? איפה הוא היה? חפשנו ולא מצאנו אותו". אבל יום הזכרון של שואה וגבורה זה בעצמו ר"ת שם הו"ה... "יום השואה והגבורה" ראשי תיבות שם הו"ה! הקב"ה נכח שם. היה בחור חילוני אחד בשואה, וכשהוא ראה את השואה הנוראה הזאת, יום אחד קם ופתח חומש דברים, והיה קורא: "והיה אם לא תשמע בקול ה' אלקיך לשמור לעשות את כל מצותיו וגו', ובאו עליך כל הקללות האלה והשיגוך" (דברים כ"ח, ט"ו). אמר: רבותי! איזו מלה לא התקיימה פה?! הכל התקיים! אמרו לו: אבל אתה חילוני? אמר להם: אי אפשר להיות חילוני אחרי שרואים שואה כזאת! אילו השואה באה על ידי ברברים, אנשים שלא יודעים כלום, אפשר לומר שבגלל שהם ברברים עשו מה שעשו. אבל השואה היתה בידי אומה שנחשבת הכי משכיחה והכי מתורבתת והכי חכמה. קראו להם "עם הפילוסופים והמשוררים" ואלו הגרמנים. והיו כמה יהודים שנטמעו בהם, וכתבו שירים בגרמנית, והשתמדו. והיה נעשו נוצרים. היו מאתים ושמונים וכמה פרופסורים שהשתמדו לפני השואה. עזר להם משהו?! לקחו אותם ישר מהקתדרה שלהם לכבשונות... אז אתם לא רואים שזה לא טבעי?! זה לא טבעי. הרי אדם חכם מחבב את החכמים.³

תדבר אתם בנחת יש סיכוי שיחזרו בתשובה

ו. ראה הקב"ה שישאל הולכים ומדרדרים, אז הוא הביא לנו את המדינה הזאת מיד אחרי השואה. [כאומר:] תוך שלש שנים הבאתי לכם מדינה, תירגעו, יש לכם מדינה. אפילו שהיא לא הולכת כמו שצריך, אבל עדיין יש בה כמה ניצוצות של גאולה. להוציא אחד שמדבר נגד הכל, על התורה ועל העבודה ועל ארץ ישראל, והוא טיפש מטופש. אם אתה מדבר כל כך, מה לך פה?! מה אתה עושה כאן?! למה בניך ילכו לצבא ויסתכנו שם?! מדוע?! אלא הוא יודע שכל מה שהוא מדבר זה מן השפה ולחוץ. לכן צריך לדבר אתם בנחת, לדבר אתם באהבה, וכולי האי והלואי. לומר להם: על מה אתם רבים? עם מי אתם רבים? אתם רבים עם בורא עולם?! לא יעזור לכם כלום! תדבר אתם בנחת, אולי יש סיכוי שיחזרו בתשובה. ואם אין סיכוי - סופם אבדון, יעבור עליהם פלח. שום דבר לא יצא מהם. תמיד צריך לדעת איך לדבר ואיך להתווכח ואיך להסביר. הרב עובדיה ע"ה זכה בדבר הזה. בדורנו לא היה אחד שיכול להחזיר אנשים בתשובה כמוהו, ודיבר בטעם, דיבר באהבה, דיבר בחיבה, וכולם היו שומעים לו. היו שחקני כדורגל, והנה באמצע השחוק, שמעו חדשות של שעה שתיים ביום ג' בחשון תשע"ד, שהרב עובדיה הלך לעולמו, הפסיקו רבע שעה, לא לשחק. כדי לזכור שהרב הזה היה רב מיוחד. שהיה "מקרב רחוקים בזרוע" (עיני קידושי דף ע"א ע"א), אבל לא בזרוע, אלא בדיבור שלו. בדיבור שלו היה מקרב רחוקים. ידוע ומפורסם הדבר הזה. וצריך ללמוד מהשיטה שלו, צריך לעשות כמוהו, צריך לדבר בנחת. יהיו מה שיהיו - תדבר בנחת. "דברי חכמים בנחת נשמעים" (קהלת ט', י"ז). והרב עובדיה אומר (ענף עץ אבות פרק ה' משנה י"א): "דברי חכמים בנחת - נשמעים", אם תדבר בנחת, אנשים יקבלו.

מי מרויח מזה? הדואר מרויח מזה... מרויח מכמה בולים ששמו שם... בשביל מה?! תאמר לו: טוב, אתה צודק. תעזוב. אם ראתי בדעתך שאתה צודק - תכתוב "ונראה לי אחר המחילה שדעתי נכונה". ואם אתה לא צודק - תוֹךְ. מה אתה מפסיד מזה? ומה אתה מרויח לעמוד על דעתך?! אל תעשו ככה.

3. ויש להם משוררים שהם ברמה של הגרמנים גדולים. אחד מהם מומר - "היינריך היינה" (יש רחוב על שמו בתל אביב). ועם כל מה שהיה מומר, היה זוכר חסד לרבי יהודה הלוי, כתב עליו שהשיינים שלו נפלאים. וכתב משהו על השבת. אמר: "השבת הופכת פֶּלֶב נרדף לנסיך!". יהודי כל השבוע הוא כמו כלב נרדף, בשבת נעשה נסיך. ובכל זאת הוא השתמד - התנצר. למה עשה את זה? כדי שיקבל מקום באוניברסיטה. לא יקבלו אותו אפילו יכתוב לגרמנים כל החנופות שבעולם, לא יעזרו לו כלום.

והיו כאלה שהתנצרו, ובכל זאת כשהיו עוברים על ידי הכנסיה יורקים עליה בשקט שלא יראו אותם, ואומרים: "ולא תביא תועבה אל ביתך, והיית חרם כמוהו, שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא" (דברים ז' כ"י)... כי ככה התרגלו לומר כל הזמן. אפילו אחרי שנים ושלושה דורות, נכדיהם ונכדי נכדיהם אומרים את הפסוק הזה בלי להבין אותו... אומרים: "שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו". לא יודעים מה זה. ופעם אמרו לו: אבל אתה רח"ל נעשית נוצרי? אמר להם: מה אני אומר בכיפור? "ועכשיו שנוצרי כאילו נוצרי".... אני יהודי. יהודי בלבו יהודי, אלא שהוא התנצר.

אחרת. אבל הגמרא כתבה רק "אמר", כלומר אע"פ שהתורה אמרה לספור ימים ושבעות, אני סובר שכיון שזה רק זכר למקדש אין צורך, ורבנן סוברים שאע"פ שזה "זכר למקדש", צריך לעשות אותו כמו דאורייתא, כי "כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון" (פסחים דף ע"ב ועוד).

אם ספרו בבין השמשות

י. ונפקא מינה אם אפשר לספור את העומר בין השמשות. בחוץ לארץ היינו מחכים לימי העומר, אף אחד לא יאמין למה אנחנו מחכים, היינו ילדים קטנים, ואין לנו בעיה של תספורת. אדרבה, זקן אין לנו, ותספורת, ארבעים ותשעה ימים לא להסתפר - זה בסדר. והיינו הולכים כל יום לבית הכנסת, והיה בא לשם אחד ומספר לנו סיפורים בשפה הערבית [עד צאת הכוכבים]⁷. **לכתחילה מחכים עד צאת הכוכבים. אבל בדיעבד, אם מזו בבין השמשות - כלומר אחרי השקיעה - יצאו ידי חובה. כי ספירת העומר מדרבנן, וספיקא דרבנן לקולא, לכן יוצאים ידי חובה בספירה אז.**

"הריני בא לקיים מצות ספירת העומר"

טו. ובנוסח "לשם יחוד", הרב עובדיה אומר לא להגיד "הריני בא לקיים מצות עשה של ספירת העומר כמו שכתוב בתורה וספרתם לכם ממחרת השבת" וכו'. אבל עדיף להגיה פחות. כתוב שם: "לקיים מצות עשה של ספירת העומר", ו"מצוות עשה" משמע דאורייתא, וזה לא מדאורייתא, כי רוב הפוסקים סוברים שזה מדרבנן. לכן צריך לומר רק "מצות ספירת העומר". ופעם אמרתי להשמיט את הכל, כמו שכתב הרב עובדיה. אבל המקובל רבי נסים פרץ אמר לי: למה? נאמר "מצוות עשה" והכוונה מצוות עשה מדרבנן. מה הבעיה? אנחנו לא אמרנו מצוות עשה מדאורייתא, אלא "מצות עשה" סתם. אמרתי לו: אבל סתם "מצות עשה" פירושה מדאורייתא. והוכחתי לו ככה מהתוספות בברכות (דף כ"ב ד"ה תפלה) שסתם "מצות עשה" פירושה דאורייתא, ואילו היום ספירת העומר אינה מדרבנן, אלא מדרבנן. לכן הנכון לומר "מצות ספירת העומר" - מר כדאית ליה ומר כדאית ליה, למאן דאמר דאורייתא - דאורייתא, ומאן דאמר דרבנן - דרבנן.

בזמן שברך חשב בטעות על יום אחר

טז. מי שברך על ספירת העומר, ובשעת הברכה חשב שהיום הזה כן וכך לעומר. למשל הלילה (עשרה ימים לעומר) חשב שהיום תשעה לעומר, ולפני שספר נזכר שהיום עשרה לעומר, ימשיך לספור את העומר ואינו צריך לחזור ולברך.

אשר קדשנו במצוותיו וצווננו על לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך

יז. וצריך לברך לפני כן: "אשר קדשנו במצוותיו וצווננו על ספירת העומר", אפילו שזה מדרבנן, אפשר לברך ככה. כמו שמברכים על כל מצוות דרבנן, הגמרא אומרת (שבת דף כ"ג ע"א) "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים י"ז, י"א), מכאן לומדים לברך על כל מצוה דרבנן, כמו שבחנכה מברכים "אשר קדשנו במצוותיו וצווננו", וכמו מגילה וכדומה.

להבין מה שמוציא בפיו, וקיום מצוה במקום מטונף

יח. טוב לכתחילה שהסופר ספירת העומר יבין את מה שמוציא מפיו. יש כאלה שקוראים את הדברים כמו שיש אומרים קדיש דרבנן בלי הבנה כלל⁸. אין דבר כזה. ומי שעומד במקום מטונף, ולא יכול לברך, יספור את העומר בלי ברכה. פעם בשנת תשל"ד סיפר לי חסיד חב"ד אחד ששמו רבי אלכסנדר בן גון זצ"ל, (הוא היה בא לבקר אותי בבית לוינשטיין), אמר לי: ברוסיה היינו מניחים תפלין בבית הכסא! אמרתי לו: איך תעשו דבר כזה? אמר לי: כי אם יתפסו אותנו יהרגו אותנו⁹.

7. והיו מספרים סיפורים יפים וסיפורים על רבנים, איזו נחת רוח... היינו מחכים כל השנה לימי העומר. ופעם אחת המספר הזה לא היה בבית הכנסת. ורק אבא ע"ה היה שם, והוא לא מצא ספר סיפורים, אז הביא לו את הספר "עושה פלא". וספר עושה פלא כתוב בעברית, והוא היה קורא בעברית ומתרגם לעברית. ואחרי שגמר שאלו אותו: האם הספר הזה כתוב בעברית? אמר להם: לא, הוא כתוב בעברית. אמרו לו: אז איך אתה מתרגם מיד? אמר להם: אני קורא ואני יודע לתרגם, מה הבעיה? וכי צריך להיות על כל מלה "שנים מקרא ואחד תרגום"??... הכל בבית אחת.

8. יש סיפורים של ג'רבה שזה מובא בעמוד האחרון בשביל אנשים שאומרים קדיש דרבנן על הנפטרים שלהם. וכתוב שם "קדיש די רבנן" - שני רבנים... קדיש דרבנן, והאותיות שם משובשות כולם. והם אומרים בלא חיות, ולא עין, ולא קוף ולא כלום. "יתגדל ויתקדש שמהי רבא". אבל שמהי במפיק? "מאן דכר שמהי". אין דבר כזה. אדם יהיה שליח ציבור ויקרא ככה? לא, אלא שליח ציבור צריך להבין מה הוא סופר.

9. יותר מזה אמר לי: היינו יושבים תחת הממשלה המרשעת של רוסיה ולומדים גמרא, והנה באמצע דופקים אנשי הבולשת. אז היינו קורעים את הדף של הגמרא לכמה דפים, וכל אחד בולע קצת. אמרתי לו: מה זה? אמר: אין מה לעשות, אם יתפסו אותנו עם הגמרא, הולכים ישר לסיביר לעשרים-שלושים שנה. אמרתי לו: זה מה שאמר הפסוק (תהלים מ, ט): "לעשות רצונך אלוקי חפצתי ותורתך בתוך מעי"... אף על פי שהתורה במעיים שלי, אני

ביום חמשה באייר, (אנחנו בישיבה עושים תחנון כרגיל)? כיון שלא זכינו עוד למנוחה ולנחלה. אם זכינו, היו הרחובות בשבת בישראל בלי מכוניות (חוץ ממה שצריך מחמת פיקוח נפש), אבל היום רחמנא לצילן, אתה מסתכל בכביש גהה - בועטים ובוועטים ובועטים כל הזמן. אין קצת דרך ארץ, קצת בושה.

צריכים כל יום להגיד לקב"ה: תודה שנתת לנו את ארץ ישראל

י. היה אדמו"ר אחד, שכשהוא היה בשואה הנאצים ימח שמם לקחו אותו ואמרו לו: תשמע, אתה צריך לנקות את המדרכות. אמר להם: אבל אין לי נעליים. אמרו לו: כשאתה יחף תטאטא את המדרכות! והוא עשה ככה. יש לו ברירה?! אחר כך זכה לעלות לארץ. וביום חמשה באייר - הוא היה גר בתל אביב - עם נעליים היה מטאטא את הרחובות. אמרו לו: אדמו"ר כמור, למה אתה מטאטא את הרחוב? אמר להם: הייתי מטאטא אצל הגרמנים ימח שמם ויאבד זכרם כי לא הייתה לי אפשרות אחרת, ועכשיו אני נמצא בארץ ישראל שלנו, ואני הולך עם נעליים ואני מטאטא, זו לא שמחה גדולה בשבילי?! זו שמחה גדולה. אומר האדמו"ר מליובאוויטש ע"ה: אין מקום מובטח בעולם כמו ארץ ישראל, ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה. (דברים י"א, י"ב). "עיני ה' אלהיך בה ראשי תיבות "אצילות בריאה יצירה עשיה", כל העולמות כולם נמצאים שם. כל אחד יש לו חלק בארץ ישראל, כל יהודי יש לו חלק טוב. אלפיים שנה שכחנו מארץ ישראל, שכחנו ממנה. לא מעניינת אותנו ארץ ישראל?! לא מעניינת אותך? אוי ואבוי לך. ארץ ישראל צריכה לעניין אותך. תאהב אותה, תדע לך שארץ ישראל זו הארץ הכי טובה בעולם. גם מבחינת מזג האוויר, גם מבחינת הפירות, גם מבחינת הירקות, הכל יש בה. "לא תחסר כל בה" (שם ח, ט'). לכן צריכים כל יום להגיד תודה לקב"ה: תודה שנתת לנו את ארץ ישראל אחרי אלפי שנות גלות. ותודה שלא נתת אותה לאומות העולם.

"ושבו בנים לגבולם"

יא. כמה שניסו לכבוש אותה וליישב אותה, לא עלה בידם. עשר אומות התחלפו בארץ ישראל במשך אלפיים שנות גלות, ואף אחד לא הצליח. לרבות אלה בגוש קטיף. ראו שהיהודים הצליחו שם, (אחר כך מסכנים הם גורשו, בגלל טיפוש אחד שגיש אותם), גם הם ניסו. וראו שהם זורעים ולא יוצא טוב, הם נוטעים ולא יוצא טוב. אחד מהם שהיה עובד אצל יהודי, התקשר אליו ואמר לו: תגיד לי, מה הסוד שלכם? איך עשיתם את זה? אמר לו: אתה יודע את כל מה שאנחנו עושים. אמר לו: אז למה לנו לא יוצא טוב? אמר לו: הבורא רצה שזה יהיה רק ביד הבנים שלו, וכאשר הבנים שלו יצאו משם, אין מה לעשות, אתם צריכים להחזיר לנו את הכל⁶. הקב"ה יעזור לנו, למען שמו, יחזיר לנו את כל ארץ ישראל, ויתן לנו אמונה שכאשר נלך בדרכו אף אחד לא יפגע בנו, ואף אחד לא יעשה לנו רע. ילד שיעבור ברחובות עזה - כולם יפחדו ממנו, כי הילד הזה הוא יהודי!

"ממחרת השבת"

יב. כתוב בתורה (ויקרא כ"ג, ט"ו) "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה". וקיבלו חז"ל (מנחות דף ס"ה ע"ב) שפירוש "ממחרת השבת" הוא ממחרת יום טוב הראשון של פסח, לא ממחרת יום שבת, כי איזו שבת? הרי התורה לא אמרה ממחרת השבת הראשונה שאחרי פסח, אלא התורה אמרה "ממחרת השבת" סתם. ויום שבת זה שבת שבתון, ויום טוב נקרא שבת. ממחרת יום טוב הראשון מתחילים לספור את העומר.

ספירת העומר בזמן הזה מדרבנן

יג. מצוות עשה לספור ספירת העומר החל מליל ט"ז ניסן עד סוף שבעה שבועות, דהיינו משעת קצירת העומר. הפסוק אומר (ויקרא ט"ז, ט') "מהחל חרמש בקמה", והיום אין לנו לא חרמש ולא קמה, אין לנו קצירת העומר. יש לנו קצירה ברוך ה', אבל אין לנו עומר, לכן דעת רוב הפוסקים שאין ספירת העומר אלא רק מדרבנן. ככה מוכח בגמרא (במנחות ס"ו ע"א), כתוב שם שרבנן של רב אשי היו מונים ימים ושבעות, ואמירם היה מונה ימים בלבד ולא מונה שבועות, "אמר: זכר למקדש הוא". ומן כותב בספך משנה (פ"ז מהלכות תמידין ומוספין הלכה כ"ד) שמשמע שכולם סוברים שזה זכר למקדש בעלמא, רק שאלו סופרים את השבועות ואלו סופרים מאיפה מצא שכולם סוברים שזה דרבנן? אדרבה, אלה שמונים ימים ושבעות משמע שהם סוברים שזה דאורייתא. התקשו בזה האחרונים ופלפלו פלפולים באוויר. אבל הטעם הוא ככה: לשון הגמרא הוא: "אמירם מני יומי ולא מני שבועי, אמר זכר למקדש בעלמא הוא", ואם אמירם חולק בדבר הזה על כולם, הגמרא הייתה צריכה לומר: "קא סבר זכר למקדש בעלמא הוא", דהיינו שהוא סובר

6. איך אמר פעם אשר מזרחי? "שיחזירו לי את מה שהיה לי". אנחנו לא מבקשים דבר חדש, מה שהיה, תחזירו.

במקרה כזה מניחים בלי ברכה, כדי שלא י שארו בלי תפלין. היו עושים הרבה מאד דברים שקשה מאד להבין אותם. יש תשובה על זה ביביע אומר (ח"י חיד"י סי' כ"ט), והביא תשובה מספר תורה לשמה (סי' קל"ב)¹⁰, שאפשר לעשות את המצוה בלי ברכה במקומות כאלה.

מי שדילג לילה אחד שכח לספור לילה אחד מימי העומר

יט. הדין הוא, שמי שדילג לילה אחד מימי העומר, לא יכול לספור אחר כך. ככה מרן (סי' תפ"ט ס"ח) פסק על פי דעת בעל הלכות גדולות. התוספות (מנחות דף ס"ו ע"א ד"ה זכר) תמנה על זה, אבל כיון שבה"ג אמר את זה והובא בעוד כמה ראשונים [הדין כן, וכמו שפסק מרן]. יש מי שאומר שאין הדין כן, ובה"ג דיבר רק במי שלא ספר בלילה הראשון, אבל אם הוא ספר בלילה הראשון, אפילו דילג באמצע לא קרה כלום. אבל זה לא מובן, כי מה הטעם של בה"ג? מפני שצריך "תמימות". ואם יביאו לך בגד שבאמצע יש חור כאן וחור כאן, זה נקרא "תמימות"? זה לא תמימות. וגם מלשון התוספות במנחות (שם) משמע שדעת בה"ג שאם דילג לילה אחד, הפסדת את כל הברכות שאחר כך. והרב חיד"א אומר (מורה באצבע סי' ר"ח) שצריך להיזהר בזה [לא לשכוח בשום לילה], כי למפרע נעשו הברכות לבטלה, לכן כל אחד יזכור.

"לשון חכמים מרפא"

כ. אבא ע"ה היה קורא ספירת העומר מתוך ספר לשון חכמים של רבנו יוסף חיים ע"ה, יש שם "לשם יחוד" ארוך לפני ספירת העומר, ואחר כך יש "הושענא הושענא" על המספר של אותו לילה. וכשהוא היה בבית הכנסת והיו אומרים לו: "תספור". היה אומר להם: אני סופר בבית. אפילו שהיה יכול לומר: אני סופר כאן, ותחכו לי שתי דקות. כמה לוקחת כל התפלה? חמש דקות? אבל הוא לא רצה להטריח אותם. אלא הם יספרו עם המנגינה - "אשר קדשנו במצוותיו וציונו על ספירת העומר"... ואחר כך הוא הולך הביתה וקורא את הכל. ואמר לי: אני מרוויח בזה כמה דברים. **דבר ראשון:** אם אני אשכח לילה אחד, למשל הייתי בנסיעה ובאתי הביתה ושכחתי מהעומר, התפללתי תפילה פשוטה ולא ספרתי את העומר, ואחר כך בלילה הבא אני לא יודע אם ספרתי או לא ספרתי, אז אני לוקח לשון חכמים ורואה את הגימטריאות של הלילה של אתמול, אם הם חדשים בעיני, סימן שלא ספרתי, ואז זו בעיה, לא תוכל להמשיך עם ברכה. אבל אם הם ישנים בעיני, סימן שאתמול קראתי אותם. כל לילה יש לו גימטריאות חדשות¹¹, לכן

מתכוון לעשות את רצונך.

10. הוא כתב על זה תשובה בחלק ששי, ואני בהתחלה התפלאתי למה לא הזכיר את ספר תורה לשמה. אחר כך הגעתי למילואים וראיתי שכתב שם: "ושבו נדפס ספר תורה לשמה"... **דבר שכתוב בספרים לא יעלה על הדעת שהרב עובדיה לא ראה אותו.** אלא הוא ראה את הכל, רק שבשעה שכתב את התשובה, עוד לא נדפס ספר תורה לשמה, אח"כ ראה אותו.

11. **רבי יוסף חיים ע"ה** מומחה בגימטריאות, אני בקי בגימטריאות בזכותו. כל הזמן הייתי קורא לשון חכמים, ומתפלא: איך הוא המציא את הגימטריא הזאת? וככה הייתי לומד ממנו ועושה עוד גימטריא ועוד גימטריא. יש שאומרים "גימטריא קטנה", מה זה גימטריא קטנה? מספר קטן. מה זה מספר קטן? תוריד את האפסים ותשאיר את הספרה בעצמה, למשל: יעקב,

כשאתה קורא את התפלות האלה אתה לא תשכח¹². **ודבר שני:** עצם התפלות והמספרים נוגעים עד הלב.

קטן ששכח לספור לילה אחד

כא. אם אדם שכח לספור לילה אחד, הוא לא יכול בלילות הבאים לספור עם ברכה כמו שאמרנו. לקטנים מותר להם לספור בברכה [גם אם שכח לילה אחד]. כי לקטן יש חינוך, אם יתחנך תמיד לספור עם ברכה, כשיגדל יזכור תמיד לספור עם ברכה. וילמד גם כן שאין לדלג לילה אחד, כי אם הוא ידלג לילה אחד גמרנו.

קטן שהגדיל בימי הספירה

כב. הרב עובדיה כותב על קטן שהגדיל. אם בתוך ימי הספירה הוא נעשה בר מצוה, אע"פ שהוא ספר את כל הימים האלה כשהיה קטן, אפילו הכי יש להורות לו להפסיק מלברך מיום שהגיע לגיל 13, כי לפני כן ברכתו הייתה מדרבנן, ועכשיו ברכתו "מעין" דאורייתא כי הוא גדול. ובדין זה יש מחלוקת גדולה מאד, הרב עובדיה כתב תשובה ארוכה מאד על זה (ש"ת יב"א ח"ג חסר"ח סי' ז"ך - כ"ח), עד שאמר על כך אחד הרבנים האשכנזים הגדולים: "זה ספר, זו לא תשובה"... ואפילו הכי יש חולקים על הדבר הזה. ואומרים שלא כדאי לומר לו, אלא אם ספר על סמך השמיעה של השליח ציבור - טוב, אבל אם ספר בעצמו, ספר. לא נורא. [וגם הרב גופיה בחזו"ע-יו"ט (עמ' רכ"ב) כתב: ומ"מ אין למחות בקטן שהגדיל בימי הספירה אם ממשיך לספור גם אח"כ בברכה].

לכתחילה יש לעמוד בספירה

כג. מצות ספירת העומר צריכה להיות מעומד, ומצאו רמז לדבר: "מהחל חרמש בקמה" (דברים ט"ז, ט) **אל תקרי בקמה אלא בקומה.** מאיפה מצאנו את זה? יש גמרא בבבא מציעא (דף פ"ז ע"ב) "כי תבוא בקמת רעך" (שם כ"ג, ל"ו) לרבות כל בעלי קומה. הכוונה במילה "קמה" על שיבולים שכבר עומדים בקומתם, לפני כן הם נקראים "שיבולים", אח"כ הם גדלים ונקראים "קמה", ואחרי שקצרו אותם הם נקראים "גדיש". אז הקמה מראה על דבר בקומתו. ולכן "מהחל חרמש בקמה תחל לספור" - כשאתה עומד על עמדך תספור את העומר. **ואם אדם עבר וספר מיושב, או שהוא חולה וכדומה, יוצא ידי חובה אפילו בשיכיה.**

המצוות שצריכים לעמוד בקיוםם

כד. ובספר אחד מביא שמונה מצוות שצריכים להיות מעומד, והצד השווה שבהן **שבכולם כתוב "לכם"**. והסימן שלהם "העצלן שקם". אפילו שהוא עצלן ולא תמיד הוא יכול לקום, אבל במצוות האלו הוא חייב לקום... "העצלן" - הלל, בהלל צריך לקום, שנאמר (ישעיה ל', כ"ט) "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג". אח"כ עומר - "וספרתם לכם ממחרת השבת" (ויקרא כ"ג, ט"ו), את העומר אומרים בעמידה. אח"כ **ציצית** - "והיה לכם לציצית" (במדבר ט"ו, ל"ט), כשלוששים ציצית צריך להיות מעומד. (תפלין אנחנו מניחים אותם מיושב). אח"כ לבנה - ברכת הלבנה, כתוב (שמות י"ב, ב) "החודש הזה לכם ראש חודשים". אח"כ נטילת לולב, בלולב כתוב (ויקרא כ"ג, מ) "ולקחתם לכם ביום הראשון", נטילת הלולב צריכה להיות מעומד. אח"כ

"שקם" - שופר, קידוש ומילה. בשופר כתוב (במדבר כ"ט, א') "יום תרועה יהיה לכם". קידוש - "ושמרתם את השבת כי קודש הוא לכם" (שמות ל"א, י"ד). **מילה** - במילה כתוב "המול לכם כל זכר" (בראשית י"ז, י), אלה שמונה מצוות שצריכים לעשות אותם בעמידה. **והאשכנזים מוסיפים עליהם את התפלין ועושים אותם מעומד.** אבל לפי הזוהר והקבלה וכל חכמי הספרדים (עיינו בכה"ח סי' כ"ה ס"ק ל"ג) תפלין מניחים מיושב. רק תפלין של ראש מניחים מעומד, אבל תפלין של יד מיושב. ויש עושים פשרה: את הברכה עושים מעומד והנחה

בגימטריא גדולה זה 182, בגימטריא קטנה זה 11 (1=1, 7=7, 1=1, 2=2), זה הכל. ויש לו ספר שיש בו עוד גימטריאות - "עטרת תפארת".

12. הרב **חיראריע"ה** היה עושה אותם בבית הכנסת, היו מוכנים לחכות לו ולא היו בורחים... שומעים את התפלות שלו "הושענא הושענא" "אנא אנא" עד הסוף. (אני יודע אם היום בבית הכנסת שלו עושים ככה, אבל ככה הוא היה עושה).

חזן מנות
הקלטות לשון ש"ע ורמ"א
כולל סקציה ורמ"א • בנימין

חושן ב' תוספת ע"ה - קפ"ח

קריס יחודי
מפני את רוב
הבעיות המצויות
במצויץ

מבחר מוצרים
3 מוצרים
חומצות סידרה
של עשרות
מוצרים

מחיר
מסובסד
חד טעמי

בוא לדעת
איך עושים עירוב!

עם הרב
חיים קלחוניץ שליט"א
היהו בניי במחיצתו
בשבתות וחולות

ימי שלישי • בשעה 20:15
בית הכנסת "אבות יצחק" נתניה
תל אביב • רחוב סג"ל 111

רשום מלאך חכה
הרב שלום דרעי. 052-314883

לרשימה 052-314883 (רך והעמוד 2022-2020)
Apiron100@gmail.com

אפרון - סניף לדעת

מיושב, אבל הבן איש חי אומר (ש"א פרשת וירא אות ה') הכל מיושב.

תספורת בימי העומר

כה. יש תשובה של מהרש"ל (סי' צ"ח) שאומר: מה אכפת לנו שהזוהר אומר מיושב? אנחנו עומדים. ומזה למד משהו שלא צריך להשגיח בזוהר. אבל זה לא ככה, מהרש"ל תפס את המנהג שלו וזהו. כמו למשל המנהג הזה שלא להסתפר בימי העומר, התיימנים לא אכפת להם ומסתפרים כרגיל. כי הם אומרים שהם לא קבלו את זה. מה זה לא קיבלתם את זה? הרי הטעם הוא מפני שמתו תלמידי רבי עקיבא, וזה מבואר בגמרא (יבמות דף ס"ב ע"ג)? אבל בגמרא לא כתוב שלא מסתפרים, והרמב"ם והרי"ף לא כתבו את זה, וזה מנהג מאוחר. ויכול להיות שהמנהג לא להסתפר הוא לא בגלל תלמידי רבי עקיבא, אלא בגלל הגזירות שהיו בזמן רבותינו האשכנזים בשנת ד' אלפים תתנ"ו, שנהרגו ונשמדו הרבה מאד קהילות - אלף קהילות!¹³

עין בעין רואים נסים ונפלאות

כו. פעם כתבו הנטורי קרתא¹⁴: מתתנ"ו עד תש"ח עברו 852 שנה כמנין "ונושנתם" (דברים ד' כה). מה הכוונה? זאת אומרת התש"ח זאת עוד גזירה ועוד בעיה. אבל אילו לא קמה המדינה בתש"ח היינו הולכים לאבדון! כי היה יאוש איום ונורא, השואה הייתה מכניסה יאוש בלב כולנו, "השואה" בגימטריה "יאוש". ועכשיו קיבלנו מתנה - קיבלנו סוכריה בדמות המדינה הזאת. למרות שבעלי המדינה וראשי המדינה כולם שונאים את התורה, נשאר לנו משהו לפליטה. לומדים תנ"ך,

13. ורש"י ע"ה היה באותה תקופה, וכתב קינה שמתחילה במילים "תנות צרות לא נוכל", לא נוכל לספר את הצרות שלנו, ובמלה "תנות" רמז שאירעו בשנת ד' אלפים תתנ"ו.

14. נטורי קרתא הם נגד המדינה הזאת ולא סובלים את הריח שלה... כל שבת הולכים וצועקים "שאבס שאבס", ובאים שוטרים וצלמים ועיתונאים בעוונות הרבים, איזה חיים אלה? והשוטרים מרביצים להם באלות, ולוקחים אותם לכלא - ל"קישלה" (אם הלמ"ד בסגול או בקמץ אני לא יודע), ושם הם מתפללים מנחה - "אברהם יגל, יצחק ירנן, יעקב ובניו ינוחו בו", איזו "מנוחה", איזה "יגל"... מה זה? אבל אח"כ הסתדרו אתם וסיכמו, אתם לא תבואו לשכונה שלנו בשבת. הנטורי קרתא האלה היו עושים מכל דבר ודבר "חגיגה", אין מה לעשות. **הרב מרדכי אליהו** בחכמתו היה יכול לעשות כל דבר ודבר בטוב טעם, היה אומר: תשמע, אתה לא שומר בעוונות, יגיע הזמן שתשמו, אבל אל תפריע לנו! וכי אתה רוצה להפריע לנו להכעיס? אל תעשה את זה.

ואפילו שזה בגילוי ראש ואפילו שכופרים בתנ"ך, אבל לפחות לומדים אותו. כל מה שעושים היום להילחם בו לא עוזר להם כלום, יש אלפים ורבות בעלי תשובה שהם רואים את הנסים עין בעין, אם ב"מלחמת העצמאות", אם ב"מבצע קדש" בשנת תשט"ז, אח"כ ב"מלחמת ששת הימים", ואח"כ ב"מלחמת המפרץ", נסים ונפלאות שלא עלה על לב איש, מי שמע שיזרקו על ארץ ישראל טילים וטילי טילים, ואף אחד לא נפגע!¹⁵

שבת היא האושר האמיתי

כז. ככה השם יזכה אותנו שעם ישראל יחזרו בתשובה, ילכו בדרך טובה, ויכירו שהתורה היא לא "בית סוהר", אלא התורה היא תענוג ואושר. **אשר זה האותיות שלפני שבת**, לפני השי"ן יש ר"ש, לפני הבי"ת יש אל"ף, לפני התי"ו יש שי"ן, רא"ש אותיות אשר. **מי ששומר שבת זה האושר האמתי**, ונזכה כולנו לגאולה. שלמה במהרה בימינו אמן ואמן.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה, **הנמצאים כאן**, ואלה **ששומעים ברדיו**, ואלה שקוראים אחר כך **בעלונים של "בית נאמן"**, וימלא כל משאלות לבם לטובה, בריאות איתנה והצלחה רבה, אושר ועושר וכבוד. ויפסיקו בני ישראל להילחם אחד בשני, כל אחד ואחד יאהב את חברו. (אפילו אם דעתו אחרת, זו לא חכמה לומר: "אני נלחם בך". מה יצא לך מזה? הרי אמות העולם מחכים לדברים האלה). ונזכה לגאולה במהרה בימינו אמן ואמן.

שבוע הבא אם ירצה ה' השיעור בשעה עשר. (חורף מתחיל בח"ת - בשעה שמונה, קיץ יש בו יו"ד - בשעה עשר).

15. חוץ מאחד יוצא מן הכלל, שלפני כן יודעים מה הוא עשה, הוא היה מרגיז את הרב לנדא (הראשון) ע"ה, והיה נוסע לכתחילה עם ה"סופה" שלו סמוך לבית הכנסת בליל שבת. אמר לו: תעשה טובה, ואל תפריע. אבל הוא אמר לו: לא! אתה אומר לא בדגש, ה' יעשה לך דגש חזק שבחזקים! אל תעשה את זה. שמו איתן איגלנדר, וכשמזכירים את שמו אומרים ה' **יקום דמו**. צריך לדעת לא להתעסק עם הקב"ה. ואם אדם חו"י יש לו תאוה נוראה לחטוא, [לפחות] **שיעשה את זה בסתר, עם בושה וכלימה.** (מו"ק דף י"ז ע"א).

בסייעתא דשמיא

ללמוד. לדעת. להצליח. זה סימנא!

בוא והצטרף
לאלפי בוגרי 'סימנא' שהצליחו
במבחני הרבנות הראשית!
מכון 'סימנא' פותח את שנת תשפ"ג
עם קורסים מקצועיים בשיטה ייחודית
להביא אותך למקסימום הצלחה!

תעודת
"יורה יורה"
5.5 שנים
אחרונים

סימנא
מכון
הדרך הנכונה להצלחה

מסלולי לימודים
מקצועיים ורביניים

מסלולי לימודים
מקצועיים ורביניים

מסלולי לימודים
מקצועיים ורביניים

מסלולי לימודים
מקצועיים ורביניים

מסלולי לימודים
מקצועיים ורביניים

מסלולי לימודים
מקצועיים ורביניים

תקופות ייחודיות
בני ברק **03-555-9882**

הוגים עצמאות ביום שכולו תורה!

עם מיטב
הרבנים בארץ!!!

כמעמד ראש העיר
מר חיים ברוידא
יום רביעי, ה' אייר (26.4 למנינים)
ביכרס "תולדות יצחק"
רח' אליעזר יפה 4, רעננה

08:30	הרב דן צדמתי שליט"א	16:15	הרב שמואל הוברמן שליט"א
09:00	הרב חיים אהרן שליט"א	17:00	הרב מיכאל לסרי שליט"א
09:45	הרב צבי יוסף בן מרדכי שליט"א	18:00	הרב מאיר אליהו שליט"א
10:30	הרב צביאלי בן צור שליט"א	18:45	הרב שניידר מאטה שליט"א
11:30	הרב אליהו בר שלום שליט"א	19:30	הרב יצחק כהן שליט"א
12:15	הרב יוסף מרדכי שליט"א	20:30	הרב יצחק מנגר שליט"א
13:05	תחילת מנוח		הפילת פרבית אחרי השיער
13:30	הרב אהרן לוי שליט"א		
14:30	הרב אפרים טנאי שליט"א		
15:30	דוך הבול לסט טוב שליט"א		

מכירת ספרים במקום < כניסה חופשית
מי שחכם ורוצה להיות שומר בימי הרבנים
ניתן להמשיך לרב דן צדמתי 054-410-9219

מתחמקים
ומפליגים
לילדים

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות
הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א
 ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה
הצלת התורה - הצלת חיים

לימוד תשב"ר

לפני¹ כשמונים שנה, בזמן השואה לא תקום פעמיים צרה, הצליחו כמה עסקנים יהודים להבריח מספר גדול של ילדים יהודים מהארצות הכבושות באירופה, לאנגליה שלא נכבשה ע"י הגרמנים. כשהגיעו לאנגליה, לא כללו לטפל בכל הילדים, ולכן שמו אותם אצל משפחות אומנות. חלקם זכו לחיות אצל משפחות יהודיות שומרות תורה ומצוות, אבל חלקם האחר נפל בידי יהודים פורקי עול או בידי נוצרים. הארגונים לזכויות אדם כמו ה"צלב האדום" והג'וינט שדאג ליהודים, נתנו סכום כסף לכל משפחה כדי שתוכל להחזיק את הילדים. יום אחד הגיעו המארחים שומרי התורה והמצוות, אל הגאון רבי יחזקאל אברמסקי צ"ל ששימש אז כרב בלונדון, ואמרו לו שנגמר להם הכסף, והם לא יכולים להמשיך ולהחזיק אפילו ילד אחד אם לא תהיה להם עזרה כלכלית. אם זה יקרה, יחפשו לילדים בתים אחרים שרחוקים מהתורה והמצוות, והם עלולים לפרוק עול ולאבד את היהדות שלהם. צריך בדחיפות למצוא תורמים שיסכימו להחזיק את הפרנסה של הילדים. שאל אותם הרב: "נסיתם אצל התורמים פלוני ואלמוני?". אמרו לו: "ניסינו הכל, אבל גם להם כבר קשה לתרום". אמר להם הרב: "אז מה אני יכול לעזור? תנו לי שם של אדם ואני אדבר אתו, יש לכם אחד כזה?". ענו האנשים: "כבוד הרב, יש יהודי מכובד בבית הנבחרים של אנגליה, אבל הוא רחוק מיהדות, מגיע לבית הכנסת רק ביום כיפור, ובוים האזכרה של ההורים שלו עושה אשכבה והולך. קשה להתרים אותו, אבל אולי הרב יצליח לדבר אתו שיתרום". החליט הרב לנסות ולא התניא. למחרת הלך אליו רבי יחזקאל אברמסקי, נפגש אתו, והסביר לו שזו ממש הצלת נפשות להציל את נשמותיהם של הילדים הללו. אמר לו אותו הנכבד: "כבוד הרב, אני לא מבין אותך, אני יודע שהצלת נפשות זה להציל חיים, אני תורם לג'וינט ולכל מיני ארגונים מצילים חיים, אבל הילדים האלה כבר נמצאים פה, אין להם סכנת חיים, אז למה לתרום? שיהיו אצל הגויים, למה

1. ערך: הרה"ג רבי יוסף חיים נחום הלוי שליט"א.

לא? מה יש בזה?". רחמנא ליצלן. כמה שניסה הרב להסביר לו, המוח שלו היה אטום, לא מבין.

טלפון בשבת

הפגישה הזו היתה באמצע השבוע. בליל שבת קצת אחרי השקיעה, לקח הרב אברמסקי את הטלפון, והתקשר ישירות לאותו היהודי העשיר. היהודי הזה לא היה שומר שבת, כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת... (ע"פ פסחים ס"ד ע"א). ענה לטלפון, והנה הוא שומע שהרב על הקו, שאל בפליאה: "הרי עכשיו שבת, הרב מתקשר בשבת?!". ענה לו הרב: "כן! אתה יודע שפיקוח נפש דוחה שבת? אז תדע שאני מתקשר בשבת כדי שתבין שהצלת הילדים האלו היא הצלת נפשות ממש! חייבים להציל את נשמותיהם!". ראה העשיר עד להיכן הדברים מגיעים, ואמר לרב: "שכנעת אותי, מה שתבקש תקבל". ובאמת ביקש ממנו ועזר לו, וכך הצילו את הרוחניות של הילדים האלה.

הרב יחזקאל אברמסקי הציל נפשות ע"י חילול שבת. מרן בש"ע בהלכות שבת (סי' ש"ו ס"ד) כותב: מי ששלחו לו שהוציאו בתו מביתו בשבת להוציאה מכלל ישראל, מצוה לשום לדרך פעמיו להשתדל בהצלתה וכו'. גדול המחטיו יותר מההורגו! לכן העדיף לעשות כך ולהציל אותם.²

הורדת נוער...

בקום המדינה, שלחו מטעם המדינה לתונס את פעילי "עליית הנוער", ורצו להביא את הצעירים לארץ בלי ההורים שלהם, כי חשבו שכך יהיה להם יותר קל לחלן אותם... **רוממות ארץ ישראל בנורונה, וחרב פיפיות בידם להשמיד את התורה ואת היהדות.** סבי מוה"ר רבי רחמים חי חיותא הכהן ע"ה, כתב מכתב נמרץ למוה"ר רבי משה כלפון הכהן ע"ה שהיה באתו הזמן הרב הראשי של ג'רבא, ואמר לו שהם רוצים להשמיד את העם היהודי. אסור לתת את הילדים שיעלו לארץ איתם, **צריכים לעמוד בפרץ! לא יקום ולא יהיה!** ולכן הציע שישלחו מכתבים לכל הכפרים והערים ששומעים לקולם, ולהורות להם לא לשתף פעולה עם הפעילים. חכם עדיף מנביא. באמת כתבו מכתבים, וברוב הערים שמעו לקולם והצילו את נפשותיהם. בעיירה אחת כן הצליחו הפעילים לקחת כמה עשרות ילדים, אבל בעוה"ר הילדים האלה לא הגיעו לארץ ישראל, הם רצו לקחת אותם לאוסלו ומשם לקחת אותם לארץ, אבל המטוס התפוצץ באויר, ולא אליכם הלכו כולם מלבד ניצול אחד. עד היום בנתניה יש גן בשם "ילדי אוסלו" ע"ש הילדים האלה שנהרגו. **המקרה הזה זעזע את כל תוניסיה, ואף אחד לא רצה לשלוח את הילדים בלי ההורים.**

בהרבה מקומות פעילי העליה כן הצליחו לגנוב נפשות. במרוקו עליית הנוער הפרידה הרבה ילדים מההורים וככה חילנו אותם. אותו דבר גם בטריפולי. פעם סיפר הגאון הרב צמח מאזוז שליט"א ששאל זקן טריפוליטאי, איך בטריפולי היו הרבה רבנים והרבה ישיבות, והיום אין מהם הרבה תורה? איפה כל הרבנים? שמע הזקן והתחיל לבכות, וסיפר לו כך: "באו אלינו פעילי העליה ואמרו שהם רוצים את הילדים, אבל ההורים לא הסכימו, אלא בתנאי שיעלו איתם יחד. באמת עלינו איתם, אבל כשהגענו לארץ הפרידו מאיתנו את הילדים ולקחו אותם לקיבוצים, לא יכולנו להתנגד". לכן לא נשאר מהדור הצעיר, אלא אלו שהתחילו להתחזק וחזרו לצור מחצבתם.

אייר - זמן התעלות בתורה

ישמע חכם ויוסף לקח. כמה צריכים לשמור על הילדים ולהתפלל על הילדים. וגם אם חלילה היתה איזו נפילה רוחנית לילד, עדיין יש תקוה וצריכים להתפלל, **תפילות לחזרות ריקם, אם היום לא עזרו, תעזרנה מחר, עוד חודש, עוד שנה.** אבל בסוף תמיד התפילות של ההורים עוזרות. שאלו פעם את הרב "חזון איש", איך אנשים שאבותיהם וסבותיהם היו רשעים וכופרים, פתאום מתחילים לגלות את האור ולחזור בתשובה? אמר להם הרב: הרבה פעמים הסב של הסב התפלל אבל התפילה לא עזרה לילדים או לנכדים, ובכל זאת היא לא הלכה ריקם, הגיע דור שקבל את כל התפילות אליו, וחזר אל אביו שבשמים.

כמה צריך להתפלל על הילדים שיחיו על פי התורה, במיוחד עכשיו בחודש אייר שהוא זמן של התעלות בתורה. כתוב בספר יצירה שחודש אייר זה מזל שור, ושור רומז על עמל התורה. כביכול שמים את העול על השור. נאמר על יוסף: "רב תבואות בכח שור" (משלי י"ד,

(ד), יוסף נקרא שור, "בכור שורו הדר לו" (דברים ל"ג, ז'). מה יוסף היה? "כי בן זקונים הוא לו" (בראשית ל"ז, ג) - אומר התרגום: "בר תכים הוא ליה", יוסף הוא היה התלמיד חכם של יעקב.

ובגלל שמזלו של חודש אייר הוא שור, הוא רומז לתורה. לכן בחודש הזה אנחנו צריכים להרבות תורה, ונתפלל שבקרוב בזכות התורה נזכה לגאולה הקרובה במהרה בימינו ולתחיית המתים, **אמן כן יהי רצון.**

2. אמר העורך: בספר מלך בפינו - תולדותיו של הרב אברמסקי (עמ' 422-421), ראיתי גרסה מעט שונה. היה חכם אחד שברח מהשואה, ובשביב להכנס לאנגליה ולהציל, היה צריך ערבות מאדם עשיר. כשפנו לאיש המתאים קרוב משפחתו, הוא דחה אותם. ראה הרב שיש בזה ספק פיקוח נפש, ולכן המתין עד זמן בין השמשות במכוון, והתקשר לאותו עשיר, וכשהתפלל אותו העשיר על השיחה בשבת, הסביר הרב שמחללים שבת בשביב פיקוח נפש, ואז הבין האיש שהמצב מסוכן ממש ואישר את ערבותו.

כולל "חזון עובדיה" מושב בן-זכאי
 ע"ש עובדיה רפאל ויציה ז"ל רח' הרימון 165

הציבור מוזמן ביום העצמאות (יום רביעי) ליום שכולו תורה

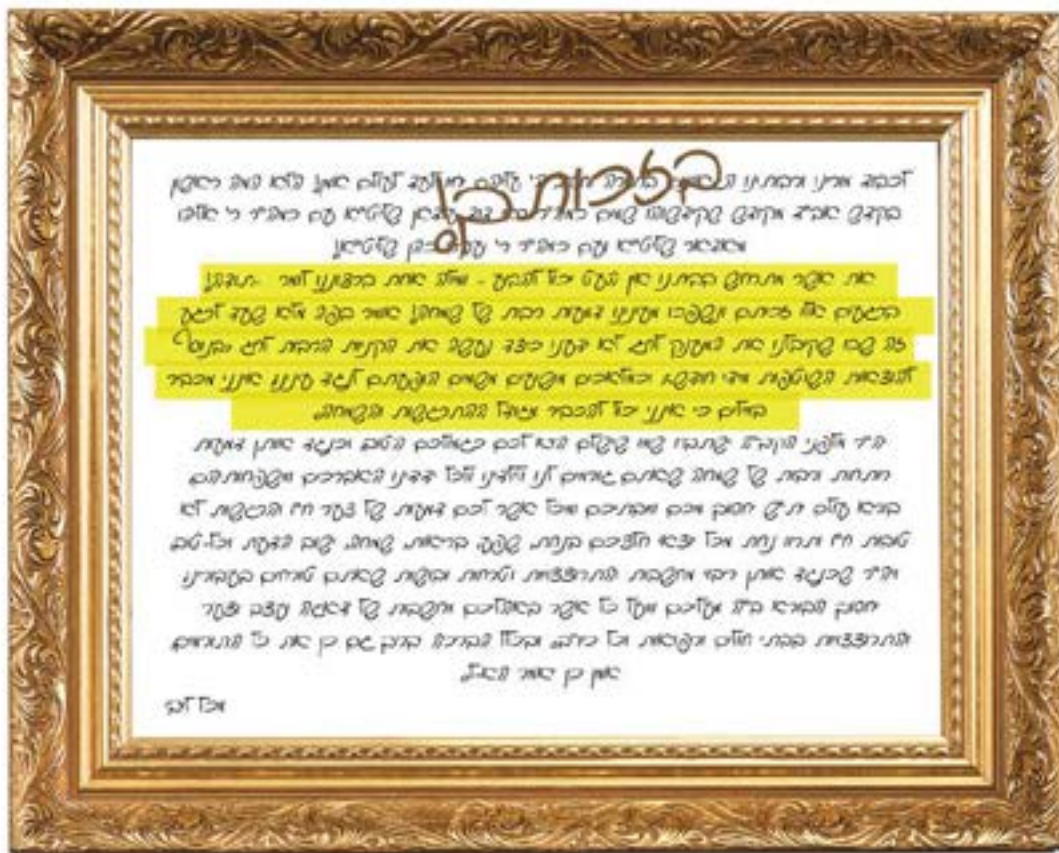
הרב חיים רבי	09:00
הרב חיים יוסף דוד אברג'ל	09:45
הגאון הרב דוד לאו הרב הראשי לישראל	10:30
הרב יגאל כהן	11:10
הרב יצחק פוגר	12:00
הרב מאיר אליהו	12:45
הרב בנימין חותה	13:15
תפילות סוטה וארחת צעירים	
הרב זמיר כהן	14:05
הרב שניר גואטה	14:40
המשפיע הרב אלימלך בידרמן	15:30
הגאון הרב שלמה משה עמאר	16:00
הרב אהרן בוטבול	16:30
הרב אליהו פנחסי	17:00
הגאון הרב מאיר מזוז	17:30
הרב ליאור גלזר	18:00
הרב מאיר אבוחצירא	19:00
הרב אלמוג לוי	20:00

תפילות ערבית
 הסיפורים מתחילים בבוקר 'חזון עובדיה' במושב בן זכאי רח' הרימון 165
 * ארחת צעירים במקום * עזרה ושיטת תפילה * תפילות יחידים * 052-3845183 רח' הרימון 165

אתם שהשתפתם במגבית 'קמחא דפסחא' תגזרו ותתלו את זה בסלון שלכם!

אחד מטקטי היתר והרבים שהגישו למסודי הקופה, זכתה ופרסום מיוחד שינו.

ראשית תודה רבה לתי ייחודי כבוד עולם, תודה על כך שנתן בידיכם את היכולת את הכוח והאפשרות לייצר למשפחות רבות לחגוג את חג המסח בכבוד ובשמחה יחד עם כל עם ישראל תהיו תחושת רוחה וללא צער או מחשור.

תודה רבה לעמית מן ראש הישיבה שליט"א ה' אורי' שידו נטוב ובנעשים מתוך בייאוש וסוף, סוכרדי שנה יאן בקריאה ברובת החרום ולתרום לקמחא דפסחא שעי' קופת החרס 'תמכין דאורייתא' בראשות הגאונים הרב דודי יודאן שליט"א, הרב יעקב (קוז) כהן שליט"א, והרב בנימין אליהו מאצורו שליט"א.

תודה רבה לכל המסייעים והמופלים להצלת המבצע הפגום הזה, ובכללם לר' חנוך הכהן, ר' איתן ודוד, ר' יהושע מנחם, ר' ששה מרספאני, ר' מאיר חלקין, ר' נתן ורבי, ר' משה סוראני ועוד רבים ואנשים שסייעו במובנות בחיבי הארץ ובאסוף וחלוקה של סלי קמחא דפסחא.

תודה רבה לכל התורמים שטוויה מהם למען כל אותן המשפחות, ולכל גבאי וראשי הקהילות שדיברו ביניהם בנהלתיהם, ודאנו להסיע את המרום מחרים ובכל ררך אפשרית, ולבנות ולהאריך מסומים מוכרדים מנבדו רוחות החו של אותם שאין להם.

תודה מיוחדת לר' ישראל גרופמן ש"ו ראש האשתי לכל וכו' שבקושה, שבבניית הגוון סעל וסעל תורם ומחרים במסך כל כוונה לרווחת העובדים שנתמכים ע"י קופת החסד 'תמכין דאורייתא'.

ישלם ה' סוכרים הטוב, ותחברנו בכל סילי ומסיב מירו המלחה הרחבה העשירה והמתחזה, ליוות נוח בכל מעשי יידיכם, ותנוענו כל משאלת לבכם לטובה לאורך ימים ועמים מתוך בריאות וסוף, שיתנו להיות מסודי מוכסיינים אלו הנקראים 'תמכין דאורייתא' שעתה נאמר בזה"ש מצורע (דף ג' ע"ב) 'ואינו דמסילו מלא ליתוס של תמכין חסדים, אנוס תמכין דאורייתא מריש עד סיומא דנפשא, ואל מרימטאה ביה תליא, ואתמך חכי לבני דרחמנן לבניא מרימטי', נבוכת החותם.

תמכין דאורייתא - דר' יעקב

ואורייתא
אורייתא
תורה

קופת החסד
תמכין דאורייתא
שעי' כולל אברכים - כסא רחמים

ניתן לתרום בהעברה בנקאית:
למסדות תמכין דאורייתא - יוד יעב (כ"ד)
בנק דיסקוס מתי 1991 סוף 2103 0000 (ק"מ מסד) 0898
או בטלפון: 055-676-3536

ניתן לתרום כל השנה
למען עמלי התורה!

בראשות הגאונים:
הרב דוד עידאן, הרב יעקב כהן והרב אליהו מאדאר שליט"א

א בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שעות 22. נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (חובה לצייין שם ותכתוב בצורה ברורה)

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך: הרב ג'ר שמואל עידן שליט"א

גליון 306

למען תספור

"כי זה כבודו שמכבד את השבת"

מִן כּוֹתֵב (בשלחן ערוך סי' ר"ג ס"א): **ישתדל להכין בעצמו שום דבר לצרכי שבת כדי לכבד אותה, כמו שרוב חסדיה היה מחתה את הירק דק דק** (והב חסדיה היה עשירי מכלל). מי תשעים ושתים שנה, ונראה כל טוב בחיים שלו. מי שהיה נכנס לביתו רעב, היה יוצא שבע. לחיות בזמן תשעים ושתים שנה זה דבר גדול מאד. והוא היה נכנס למסבחה ביום ששי, ולוקח דקות וחומר). **רבה ורב יוסף היו מבקעים עצים** (אף הו מבשלים אז? לוקחים עצים ומבקעים אותם). **רבי זירא היה מדליק את האש. רב נחמן היה מתקן את הבית** (גם הוא היה עשיר, חתנו של ריש גלותא), היה מכניס פלים של שבת ומפנה את כלי החל. ובסיס: מן: **"ומיה ילמד כל אדם, ולא יאמר לא אפגע בפודי, כי זה כבודו שמכבד את השבת"**. ויש קשיא של החותן איך (סי' רה) ששואל את החכמים האלה היו עושים ככה, זה חותנו הירק וזה מבקע עצים, הרי הם מחללים את כבודם, וכתב שאסור לתלמיד חכם לזלזל בכבודו? והמשנה ברורה (בביאור הלכה ד"ה כי זה כבודו) מְתַרץ שו' כגנת מן שכתב: **"כי זהו כבודו"** שו' הקבד האמתי של האדם. שפאשר אתה עושה מצוה ואתה טורח בה, זהו הקבד האמתי. והמשנה ברורה מביא עוד קשיא דומה מןמקרא בקדושין (דף ע"ג) שכתב שם שרוב נחמן עשה מעקה, ולכאורה אף רב נחמן שהיה דין היה בונה מעקה? או הוא מתרץ שפעשה זו מצוה מהתורה - **"ועשית מעקה לגגך"** (דברים כ"ח), אם כן הבנה של המעקה זהו כבודו של האדם, כי הקבד שלו זה כבוד התורה, ונתר לעשות את זה. ולמעשה התרץ שפביא אותו המשנה ברורה אמר אותו גם הדין [כי דוד לויא] בקדושין (ס"ד דף ע"א). שו' מהמת שקיים מצות מעקה. (גליון 314 והערה 19).

הגאון הבקי העצום רבי משה חורב זצ"ל

ביום ג' באייר, האזכרה של הגאון הבקי העצום רבי משה

חורב זצ"ל. החכם הזה היה זוכר כל התלמוד מלה במלה, והיה חונן ומשונן אותו הרבה. פעם היה לומד בקול ואמר לו שו'ה מפריע להם ללמוד, אמר להם: אם לא אשנו בעל פה בקול רם אני אשבח את זה, ואני לא רוצה לשפך כלום. וככה גמר כל התנ"ך וכל התלמוד וכל המשנה, ואולי גם הזתר והירושלמי. נפטר בן חמשים וחמש. היו לו עשרות ומאות חדושים כל כך שים סמינים לזכר את זה, והוא של המאמר הזה מופיע בגמרא פלונית ופלונית, ונתנו לה סימן והסבר לזה. (למשל שני סימנים יפים מאד: סימן אחד, הספור של רבי שמעון בר יוחאי כתוב בגמרא בשבת דף ל"ג ע"ב ודף ל"ד ע"א, ומה הסימן לזה? בזכות רבי שמעון בר יוחאי עושים הלולא בל"ג לעומר, ולכן זה דף ל"ג, אבל הספרדים עושים הלולא ולא מספריים עד יום ל"ד (ש"ע סימן תצ"ג ס"ב), לכן זה מתחיל בל"ג ע"ב ומסתיים בל"ד ע"א. פעם אמרתי את זה, ושאלו אותי מאיפה הבאת את זה? אמרתי להם: זה לא שלי אלא של הרב משה חורב. ועוד סימן אחר, בית ראשון נחרב מפני שהיו עובדי עבודה זרה ובימי שני שהיה בו תורה והכל נחרב מפני שנאת חנם, כלומר שהיו שונאים אחד את השני על כלום. בגלל שיש לו מעלה יותר מפני או בגלל שאני שונא את העדה שלו או בגלל שיש לו אף לא מתאים לי... וכן על זו הדרך כל השקיות שבעולם, ושאנת חנם הביאה עלינו את הכל. זה כתוב בגמרא ביומא דף ס' עמוד ב', ומה הסימן לזה? ב' זה ראשי תבות ט' (תשעה) גבא, כי שני בתי המקדש נחרבו בתשעה גבא (תענית כ"ו ע"ב). לכן "וימא ט' ב", ביום ט' (תשעה) גבא. והספח שנקרבו בתנבה בגמרא (שם) הגמרא (עריבו נ"ד ע"ב) אומרת: **"הצידי לך צינים"** (ירמיה ל"א כ'), עשי לך סימנים בתורה, ותקנה את התורה על ידי סימנים. הוא כתב שיש עשרה מהקורות של סימנים אפלה. החדושים האלה מפורים, ונראה לומר להוציא ספר מזה, אמנם הוא כתב כמה ספרים על התורה אור החמה ותורה מסיני ועוד, אבל זה ספר יפה מאד. (גליון 160 אות ה' והערה 8, גליון 208 אות ו' וגליון 182 הערה 22).

ידע תדע

א. מנהגי קדמוני לקרא מסכת "אבות" בין פסח לשבועות. בפרקי אבות יש חמשה פרקים, והפרק הששי הוא לא משנה אלא ברייתא, ולכן כתוב בתחלתו: **"שני חכמים בלשון המשנה, פרוך שפחר בהם ובמשנתם"**. כלומר זה לא משנה אלא בלשון המשנה, כי אם לא כן מה זה "שני חכמים בלשון המשנה"? הרי אף פעם לא כתוב כך. למה הוסיפו את הפרק הששי? כדי שיהיה שוה פרקים לשש השבתות מפסח עד שבועות בדייק, (גליון 108 אותיות י"א, י"ב וראה עוד שם אות י"ח וגליון 60 אות ב' בשם הגר"א).

ב. רבנו יוסף חיים עליו השלום [הבן איש חי] **כתב שני ספרים על פרקי אבות.** אחד קתב בצעירותו - קרא לו **"ברכת אבות"**, ואחד קתב בזקנותו - שמו **"חסדי אבות"**. היום העולם מכירים רק ספר **"חסדי אבות"**, אבל בחוץ לארץ היה לנו גם ספר **"ברכת אבות"**. את ברכת אבות חבר לפני שהלך לקבר של בניגוה בן ה'ודע, ואת השני הוא חבר אחר כך. והסגנון שונה לגמרי. **"ברכת אבות"** מלה בסלע, חדושים ממש, אין בו ספורים וכדומה. **"חסדי אבות"** - **"כמעין המתגבר"** (אבות פ"ב ט"ו), על כל משנה מביא לה מרזים וחדושים וספורים. ויש ספורים שהוא ממציא אותם בשביל לפרש את המשנה, אבל כשהוא אומר **"מעשה שהיה"** זה מעשה שהיה. מלא חכמה. (גליון 306 אות ג').

ג. ביום ב' באייר, יש לנו הלולא של רבי משה זקן מאזוז זצ"ל. הוא היה חכם ברבע הקטן בג'רדא ומ' 64 שנים, נולד בשנת תור"ה (תר"י) ונפטר בב' באייר תרע"ה. וימרו רבי כלפון משבח אותו עד מאד. הוא למד תורה בטרם גדול כי היה קשה לו להבין, והוא טרח הרבה מאד **עד שנעשה גדול הפוסקים ברבע הגדול** וברבע הקטן. ואף הוא למד? אביו היה עשיר ושמו כעוס מעותק ויש לו מורה פרטי - רבי חיים כהן עליו השלום בעל ספר לב שומע. (גליון 257 אות ב').

חידה

מתי העצל קם?

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שעות 21 (חובה לצייין שם וכתוב בצורה ברורה).

נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב

פתיחת מיליון מיליון פרשת 13: מה ההבדל בין "מורו" שבקערה ל"חיות" שבקערה? מורו - חסה שלמה, חרות - עלי חסה. הוכח: אליון אמסלם - עמלה

מתוך התמונה: האנן הצדיק החסיד והענין, החכם השלם רבי פראג' ח'דא זצ"ל, נסתר ו' ביטון תשס"ה. מחבני ורבי צפת של מעלה, שימש בשטר שנים כחן וקורא בבתי הכנסת העתיקים בה - אבות. הא"י הספרדי, ועוד. ולפי כן באייר. שם היה חבורא ושוה של האנן הגדול הדיין רבי בוניד סמיון זצ"ל. וזה לבנים וחתיים תלמידי תנאים. בנייהם האנן רבי זצ"ל דיעי זצ"ל רבה של תנור הלילית. כידלח"ט האנן רבי רמאל שליון א"ר ח'דן התשובה. חוכה: צבי ברנמן - ירושלים

פתיחת מיליון מיליון פסח: איור - איוור - היות. אסור להספור אצל בני ואסור להסתכל באי, אך אם כעסמתפר לא גוי מסתכל באי מותר. הוכח: ישראל טאיר כהן - ירושלים

מתוך התמונה: האנן הגדול רבי ישועה פראג' פייטו"ס זצ"ל ראב"י צפת וחבר מועצת הרבנות הראשית, בשיחה עם האנן הגדול רבי מנעי ביתאן זצ"ל, ממשיך דרכו של האנן הגדול רבי יוחאני לעל זצ"ל ורב בית הכנסת של צפת (התמונה מתוך הספר "ידי מנעי"). חוכה: יודיה כהן - יבנה

על הוכחה לעקוב אחרי הודעות הדואר. פרס שיחור, לא שלח שוב.

בטיח החידות, יש להקדיש לומר את התשובה והמפרטים (כולל שם כתובת וטלפון) בצורה ברורה! הודעה שאינה ברורה מלה למערכת, לא תיכנס להנרלה.

הלכה נאמנה

א. ישנה שאלה מה קדם, ספירת העמר או ערבית? היע"ב" כתב בספר מור וקציעה (סי' תפ"ט) שספירה קודמת, כי הספירה עקרה מדאורייתא, והתפלת ערבית עקרה מדרבנן. אבל מחילה מכבודו, הרי בתפלת ערבית יש קריאת שמע שהיא דאורייתא [מן התורה], ולכן רב העולם לא עושים ככה, אלא מתפללים תפלת ערבית, וספורים ספירת העמר אחרי ערבית. ואנחנו עוד לפני סיום ערבית כבר ספורים את העמר, אנחנו ספורים אחרי קדיש תתקבל (ראה בגליון 160 אות ד'), ובירושלים ספורים אחרי עלינו לשבת. ולכל אחד יש לו טעם, אנחנו עושים אחרי קדיש תתקבל כי גמרנו את עקר התפלה, ונשא לנו רק שיר למעלות ועלינו לשבח. ואחרים אומרים שלא, פי מ' ידע, אולי אנחנו מתפללים מקדם ועדין לא יצאו הכוכבים? ולכן כמה שפאחר עדין, אבל אנחנו אומרים אדרבא, אם תאחר אותה אחרי עלינו

לשבת, אנשים ירחו לה באמצע עלינו לשבח. [ולא: ספורי כלל ספירת העמר], לכן אנחנו ספורים אחרי קדיש תתקבל. **ב. ואם התפללו ערבית לפני צאת הכוכבים, וכאשר הגיע זמן הספירה - צאת הכוכבים, יש להם עכשו גם לקרא קריאת שמע וגם לספור את העמר, מה עושים קדם? מתחילים בעמר.** ולמה? כי עכשו על פי סדר התפלה עושים את העמר, ככה תמיד אחרי [קדיש תתקבל של] ערבית עושים את העמר. אבל בירושלים עושים הפסוק [מפני שהם כל יום ספורים את העמר אחרי עלינו לשבח, אז כבר לא שפך לומר שו'ה מסדר התפלה, ולכן הקדימו את קריאת שמע]. אבל הכי טוב להתחיל ערבית קצת מאחר, ואז עושים כמו הסדר הרגיל, כלומר קריאת שמע בזמנה ואחר כך את העמר. (גליון 307 אותיות כ' וכ"א).